

BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA PARENTALĂ

Mariana NICOLAU, profesor pentru învățământul primar
Colegiul Național "Roman-Vodă", Roman, România

Summary. *The article captures the importance of parents' education and the need for projects such as "Parents' School". The problems that parents face in their children's education, the disinterest of some in terms of the relationship with the child, the behavior of some students, the conversations with parents and children determined me to initiate the project entitled "Parents' School". The project aims to change the mentality of parents, their attitudes and behaviors.*

The topics provided and discussed aroused the interest of parents: self-knowledge and self-confidence; learning (motivation in learning, learning style, learning strategies); involvement in school and community life (first day of school, tutoring, etc.); family, parenting role, resources; abuse, violence, risky behaviors, safety at school; career development and service network; discipline, communication and conflict resolution; nutrition, hygiene, health; child development: physical, behavioral, emotional and social.

Keywords: *parents, education, child, knowledge, patience.*

“Un copil este ca o sămânță de floare...Cât de frumos va crește, cât de frumos va rodi, depinde de grădinarul care o va îngriji, de ce pământ și de câtă lumină și apă are, de cât e de ferită de frig, de furtună și de soare prea tare. E atât de plăpândă...Cum ai putea s-o rupi ori să o calci în picioare, când e tot ce va mai rămâne în urma ta?”

(Irina Petrea)

A fi părinte la începutul mileniului trei, într-o perioadă marcată de profunde și rapide transformări sociale, este o misiune din ce în ce mai dificilă. Familia are nevoie de sprijin și susținere pentru a rezolva problemele ridicate de creșterea generațiilor de astăzi. Părinții, familia sunt primii oameni chemați să pună bazele educației unui copil deoarece pregătirea pentru viață a omului de mâine începe din primele luni de existență. Faptele de astăzi ale copiilor reprezintă o prefigurare certă a celor de mâine. Deprinderile și convingerile conturate acum formează baza modului de acțiune din viitor. Atitudinile și comportamentele părinților vor fi primele modele copiate cu fidelitate de copii.

Problemele pe care le întâmpină părinții în educația copiilor, dezinteresul unora în ceea ce privește relația cu copilul, comportamentul unor elevi, convorbirile purtate cu părinții și copiii m-au determinat să inițiez proiectul intitulat „Școala părinților”.

Proiectul își propune schimbarea mentalității părinților, a atitudinilor și comportamentelor acestora. Activitățile derulate s-au desfășurat în sala de clasă sub formă de „masă rotundă” în care au avut loc dezbateri, discuții, împărtășirea experienței personale pe marginea unui suport material prezentat în fața părinților.

Temele prevăzute și discutate au suscitât interesul părinților:

- Autocunoaștere și încredere în sine
- Învățare (motivație în învățare, stil de învățare, strategii de învățare)
- Implicarea în viața școlii și a comunității (prima zi de școală, tutoriatul, etc.)
- Familie, rolul de părinte, resurse
- Abuz, violență, comportamente cu risc, siguranța la școală
- Dezvoltarea carierei și rețeaua de servicii
- Disciplina, comunicare și rezolvare de conflicte
- Nutriție, igiena, sănătate
- Dezvoltarea copilului: fizică, comportamentală, emoțională și socială.

O preocupare permanentă în întâlnirile cu părinții a fost identificarea dificultăților pe care le întâmpină aceștia în comunicarea cu propriii lor copii, precum și mijloace de optimizare a comunicării dintre aceștia.

Părinții au fost chestionați asupra modului cum comunică cu copilul cu scopul de a identifica factorii care distorsionează comunicarea. Chestionarele prezentate au constituit o provocare și un prilej de reflexie pentru părinți, dar și un punct de pornire pentru activitățile următoare. Prezentând rezultatele chestionarului în fața părinților fără a face nominalizări, am realizat o optimizare a relațiilor de comunicare între părinți și copii prin formularea unor concluzii ce au avut menirea de a îndruma preocupările părinților în această direcție.

Părinții trebuie să fie buni ascultători și să găsească timpul necesar pentru a comunica cu copilul. Când copilul dorește să comunice ceva, părintele trebuie să întrerupă orice activitate, acordându-i atenția cuvenită, renunțând la atitudinea dominatoare.

Este important să i se ofere copilului regulile de bază ale comportării, însoțite de exemple concludente. O slabă comunicare poate crea probleme emoționale, copilul pierzându-și încrederea în adulți și retrăgându-se într-o lume a sa. Poate avea loc o scădere a performanțelor școlare ca drept pedeapsă involuntară, pe care copilul o aplică părintelui prea ocupat, au loc tulburări de comportament, unii copii exprimându-și suferința, supărarea în mod violent. Dacă părintele folosește forța pentru obținerea comportamentului dorit, comunicarea va avea grav de suferit, abuzul fiind o metodă devastatoare pentru copil. Aplicarea frecventă a unor pedepse neadecvate va duce la întreruperea comunicării. Observând efectele negative ale lipsei de comunicare dar și satisfacțiile pe care le au părinții care reușesc o bună comunicare cu propriii copii, s-a concluzionat că pentru a avea un copil, „bun” trebuie să depui o muncă susținută și nicidecum să-ți neglijezi copilul în favoarea altor preocupări.

Cunoașterea copilului este o necesitate, părintele are obligația să cunoască temperamentul copilului pentru că educația trebuie individualizată în funcție de temperamentul și reactivitatea lui. În perioada copilăriei, temperamentul se află în forma lui nativă, dar treptat se modelează, pe măsură ce educația din familie și școală își spun cuvântul.

Din experiența la catedră am constatat că educația realizată în școală nu este solidă dacă elevul nu are, cei șapte ani de acasă”, ceea ce relevă că, în familie, trebuie să se pună bazele unei educații sănătoase pentru viață. Este important ca părintele să știe că mediul de viață și educația sunt factori esențiali în dezvoltarea copilului. În orice familie, copiii au nevoie de multă iubire, grijă și atenție. Ei se simt iubiți și în siguranță când sunt ascultați fără să fie certați. Autoritatea părintească nu se realizează prin forță și brutalitate. Ea este rezultatul firesc al unor relații echilibrate, morale și umane. O autoritate firească duce la relații de destindere și atașament, o

falsă autoritate duce la o relație tensionată, la conflicte permanente. Autoritatea părintească trebuie să fie suplă, fermă și să se adapteze vârstei. Ea presupune un climat de afecțiune și dreptate, stăpânire de sine, înțelegere și spirit de colaborare între copil și părinte.

Familia are un rol important în parcurgerea cu succes de către elevi a diferitelor trepte de învățare. Anumiți factori familiali duc la nereușita școlară, cum ar fi: dezorganizarea familiei, lipsa de supraveghere, interesul redus al părinților pentru pregătirea școlară a copiilor, lipsa legăturii părinților cu școala și starea materială precară.

Orice familie trebuie să se bazeze pe afecțiunea mutuală și consens între toți membrii ei. Copilul are încredere în părinte, dar aceasta să fie susținută prin fapte și prin ținută.

Relația școală-familie trebuie privită de părinți ca fiind un factor al dezvoltării copilului. Prima zi de școală este cea mai importantă sărbătoare din viața copilului și a familiei. Trecerea de la joacă la lecție cere concentrare, eforturi de voință și de răbdare din partea copilului. De aceea este bine ca părintele să-i fixeze un program zilnic cu o siestă recreativă sau somn, teme și activități care-i plac. Cel mai bun îndemn pentru lecție este climatul familial, unde părinții muncesc cu voie bună. Prin acest regim zilnic, familia va contribui la formarea deprinderilor de muncă independentă și a spiritului de inițiativă.

Familia are rolul și de a-i educa pe copii pentru viață, zilnic să frecventeze cursurile școlare pentru a asimila ușor și integral cunoștințele, să fie mereu punctuali la școală. Un copil este mai bun la școală cu cât părintele se implică mai mult în activitatea lui. Pentru a-l ajuta să iubească învățătura, fiecare părinte să se concentreze asupra a ceea ce face copilul corect, să-l ajute să-și exprime plăcerea pentru lectură (cărți, reviste, ziare) fiindcă ele reprezintă sursa de informație.

Să nu uităm: copiii au nevoie de modele de viață, pe care și le iau de regulă din familie, din mediul școlar, din lecturi sau din filme.

Familia are rol important în formarea și cultivarea deprinderilor de a alege modelul de viață, mai mult decât atât, chiar oferindu-i propriul model.

Se diferențiază trei grupe de greșeli educative ale părinților: grija excesivă, severitate excesivă și indiferență.

În familiile cu părinți hiperprotectori, copiii sunt neliniștiți, fricoși, dependenți, greu adaptabili. În cazul în care avem de-a face cu părinți inconsecvenți, oscilanți, care trec de la asprime exagerată, la exces de protecție, îngăduință și răsfăț, copiii au dificultăți în comportare, tulburări de echilibru emoțional și afectiv.

Unii părinți țin neapărat să-și vadă realizate prin copii propriile lor aspirații, dorind chiar să le impună o anumită profesie. Din această cauză școlarul intră în conflict cu posibilitățile lui de efort, fiind supus unei supraîncărcări ce poate avea repercusiuni de natură psihică. La fel de grav este și dezinteresul față de educația copilului. În cazul în care tatăl este prea exigent, iar mama prea indulgentă nu se poate realiza educația, în subconștientul copilului născându-se opoziția tată-mamă. Atunci când ambii părinți sunt exagerat de severi, climatul educativ va fi aspru, copilul va avea stări de neîncredere în forțele proprii, va fi impulsiv, gata de apărare sau dimpotrivă se va lăsa pedepsit pentru orice.

Părintele este pentru copil și un bun educator, el trebuie să-i stimuleze efortul, spontaneitatea, fantezia, inițiativa, independentă, încrederea în sine. Pentru aceasta părinții ar trebui:

- să-și cunoască bine copilul, observându-l și antrenându-l de mic în activități, ținând cont însă de posibilitățile lui psiho-fizice;

- să asigure copilului în casă un spațiu al lui, un loc în care să se poată odihni, juca, în care să poată experimenta, citi și visa sub supravegherea părinților;
- să-i permită să se antreneze în activitățile extrașcolare pentru a-și satisface trebuințele de activitate și de cunoaștere;
- să-l sprijine în menținerea unui echilibru între efortul depus pentru pregătirea școlară și timpul afectat pentru activitățile de tip, pasiune”;
- să-i ofere modele ale unor tineri, adulți cunoscuți care s-au afirmat prin învățatură și comportare demnă;
- să continue munca educativă, sprijinind concret copilul în depășirea dificultăților.

Metoda cea mai adecvată pentru educația copilului este dialogul, care poate avea loc în orice împrejurare, la plimbare, la joacă, la spectacol, la muncă etc. Copilului îi place să i se acorde multă atenție, astfel el putându-se afirma. O educație sănătoasă îl face pe copil să devină deschis la nou, creativ, adaptabil, comunicativ, cooperant și tolerant, responsabil, competent, demn, împlinit și fericit.

Părinții trebuie să conștientizeze că singura investiție de valoare, niciodată falimentară, pe care familia o poate face pentru copil este investiția pentru mintea și sufletul acestuia.

BIBLIOGRAFIE

1. MIROIU, A.; PASTI, V.; CODITA, C.; IVAN, G. Învățământul românesc azi. Studiu de diagnoză. Iasi: Editura Polirom, 1998.
2. PROIECTUL SOCRATES-GRUNDTVIG 2. Parteneriate pentru învățare „Educația și consilierea părinților”.